

RIJEČ UREDNICE

Anali za povijest odgoja, godišnjak Hrvatskoga školskog muzeja, ovoga puta izlaze kao dvobroj, za 2016. i 2017. godinu, s novim dizajnom korica i novim logom Muzeja.

Člankom *Kasnoantičko visoko obrazovanje i njegova propedeutika* **Marko Pranjić** uvodi nas nizom paradigmatičkih primjera u sustav visokoga obrazovanja u kasnoj antici, kada se “grčka i rimska starodrevnost” susreću s kršćanskim pogledom na obrazovanje.

Elizabeta Serdar piše o doprinosu učitelja Vjekoslava Koščevića pokretu za umjetnički odgoj u Hrvatskoj. Riječ je o početku 20. stoljeća i pokušaju nekolicine hrvatskih učitelja, među kojima se uz Koščevića osobito isticao Ivan Tomašić, da na hrvatsku pedagošku scenu unesu duh europskih reformsko-pedagoških gibanja. Pokreću časopis *Preporod*, osnivaju Hrvatsko društvo za unapređenje uzgoja, priređuju izložbe dječjih likovnih radova i vlastitim primjerom u školskom radu pokušavaju dokazati da je moguća drugačija škola.

Ines Zorko i **Tomislav Zorko** istražili su rad zajednica doma i škole koje su se u duhu “nove pedagogije” osnivale u zagrebačkim školama tridesetih godina 20. stoljeća radi unapređenja suradnje učitelja i roditelja. Autori ističu i njihove aktivnosti na socijalnom polju.

Lucija Fosić u svojem se radu bavi statusom djela Jagode Truhelke u lektirnim popisima i udžbenicima tijekom druge polovine 20. stoljeća, s naglaskom na razdoblje socijalizma, te potvrđuje tezu da je u tom razdoblju izbor tekstova na popisima školske lektire bio pod snažnim političkim utjecajem.

Ivo Mišur piše o radu splitskoga nahodišta i sudbini *kraljeve dice*, odnosno nahočadi koja su tijekom druge polovine 19. stoljeća slana u udomiteljske obitelji u Vrliku i okolna mjesta.

Anka Došen-Dobud prisjeća se svoje davne ljetne prakse kao studentice pedagogije i opisuje zgone i nezgone u jednom domu, makarenkovski rečeno, besprizornih dječaka u Hrvatskom zagorju početkom pedesetih godina 20. stoljeća.

U rubrici *Povijesna građa* donosimo tri naredbe izdane 1875. na temelju školskoga zakona iz 1874., a odnose se na školski i nastavni red, upravu pučkih škola te pohađanje škole u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji.

Marijana Bračić izvješćuje o izložbenoj i pedagoškoj djelatnosti Hrvatskoga školskog muzeja u 2016. i 2017. godini. **Filip Sundi** prikazao je stvaranje i sređivanje sekundarnoga dokumentacijskog fonda – Inventarne knjige hemeroteke Hrvatskoga školskog muzeja.

Prikaze knjiga napisale su **Smiljana Narančić Kovač**, Elizabeta Serdar, **Sanja Nekić** i **Katarina Dimšić**.

Sonja Gaćina Škalamera priredila je za objavljivanje autobiografiju književnika Grigora Viteza, čija se ostavština čuva u Hrvatskome školskom muzeju, a predstavljena je izložbom i e-publikacijom 2017. godine.

Autorima i suradnicima *Anala za povijest odgoja* najljepša hvala.

Štefka Batinić